

BIOGRAFIA

EUGENIA KELBERT RUDAN

**Ústav svetovej
literatúry SAV**

**Číslo projektu
IM-2022-68**

**Dĺžka projektu
1.11.2023-31.10.2028**

”

"Môj projekt sa snaží zjednotiť štúdium literárneho prekladu a viacjazyčnosti popri iných oblastiach do nového teoretického rámca, ktorý bude zahŕňať rôzne formy jazykového kontaktu v literatúre."

Eugenia Kelbert Rudan je vedeckou pracovníčkou na Ústave svetovej literatúry SAV a čestnou výskumníčkou na univerzite v Norwich (University of East Anglia), kde pôsobí aj ako spoluriaditeľka Centra pre štúdium východnej a strednej Európy a bývalého sovietskeho priestoru. Špecializuje sa na komparatistiku, translatológiu, literárny bilingvismus, modernu, poéziu, štylistiku a digitálne humanitné vedy (najmä stilometriu). Jej dizertačná práca o translingválnej literatúre (Yale University, 2015) získala cenu Charlesa Bernheimera od Americkej asociácie porovnávacej literatúry. Momentálne dokončuje monografiu o translingvizme a pripravuje druhý knižný projekt o preklade a jazykovom kontakte v literatúre. Jej nedávna práca bola publikovaná v časopise *Target: International Journal of Translation Studies, Modernism/Modernity, Meta: Translators' Journal a World Literature Studies*. V roku 2021 bola Dr. Kelbert Rudan pozvaná prednášať na Ústav svetovej literatúry SAV. Výskumné zameranie ústavu v oblastiach translatológie a komparatívnej literatúry zodpovedali jej vlastným výskumným záujmom a čoskoro jej bolo udelené národné štipendium na pokračovanie spolupráce. Projekt IMPULZ, ktorý aktuálne implementuje, je výsledkom viac ako desaťročného výskumu translingválnej literatúry a literárneho prekladu a prirodzeným pokračovaním spolupráce s Ústavom svetovej literatúry SAV.

Preklad a transfer štýlu naprieč jazykmi: k teórii jazykového kontaktu v literatúre

Jazykové hranice nie sú transparentné. Nedávne výsledky výskumu v oblastiach od translatológie po psycholingvistiku jasne ukazujú, že ich nemožno prekročiť bez obetí a zložitého dohadovania sa o tom, čo sa získava. Rastúci počet výskumov literárnej viacjazyčnosti ukazuje, že transfer textu alebo dokonca autora do iného jazyka vedie k posunom v sémantickom, emocionálnom a štylistickom dôraze. Avšak na rozdiel od transferu významu, ktorý je prvotným podnetom pre mimoriadne úspešnú disciplínu translatológie, transferu štýlu v prostredí jazykového kontaktu sa venuje len málo kritickej pozornosti. Zmeniť tento status quo znamená nanovo premyslieť porovnávanie v rámci porovnávacej literárnej vedy. Tak ako bol v 60. rokoch 20. storočia „povšimnutý“ preklad, je načasе všimnúť si vzory, straty a zisky, prostredníctvom ktorých sa medzi jazykmi pretvárajú štylistické prvky, čo je rozhodujúci krok smerom ku komplexnej teórii jazykového kontaktu v literatúre.

Cieľom projektu je riešiť transfer štýlu naprieč jazykmi ako metodologickú výzvu, ktorá je spoločná viacerým výskumným oblastiam, no neuznáva sa mimo translatológie. Projekt následne nanovo koncipuje literárny preklad ako najlepšie pochopený druh jazykového kontaktu, ktorý sa spolieha na štylistiku naprieč jazykmi. Z toho vyplýva dvojaká štruktúra projektu: od skúmania vzťahu medzi preloženým textom a pôvodným textom k alternatívnej paradigme výskumu literárneho jazykového kontaktu prostredníctvom prípadových štúdií v oblastiach, ako sú preklad, autorský preklad, vplyv, viacjazyčnosť a medzinárodné literárne smery.)

impulz

PUBLIKÁCIE

**EUGENIA
KELBERT RUDAN**

**Ústav svetovej
literatúry SAV**

**Číslo projektu
IM-2022-68**

**Dĺžka projektu
1.11. 2023 - 31.10. 2028**

1. Kelbert, Eugenia. "Romain Gary's Collaborative Self-Translation and the Translational," *Meta: Translators' Journal* 68(2)
2. Kelbert, Eugenia. "If This Word Exists: Jolas' Lost Anthology and Multilingual Reflexivity," *Modernism/Modernity* 30.1, 83-110
https://ueaeprints.uea.ac.uk/id/eprint/84220/1/Accepted_manuscript.pdf
3. Kelbert, Eugenia. "Entropy as a Trope: Lotman and the General Theory of Communication," *World Literature Studies* 13.4, 55-70
<https://ueaeprints.uea.ac.uk/id/eprint/84219/>
4. Kelbert, Eugenia. "Appearances: Character Description as a Network of Signification in Russian Translations of Jane Eyre," *Target: International Journal of Translation Studies*, 34.2, 219-250
<https://benjamins.com/catalog/target.34.2>
5. Special issue on literary translingualism, *Journal of World Literature* 3.2 (co-edited with Michael Boyden and Julie Hansen), June 2018
<https://brill.com/view/journals/jwl/3/2/jwl.3.issue-2.xml?language=en>

<https://orcid.org/0000-0002-6585-7588>

impulz